Att vara eller inte vara….allergisk!

Av Cecilia Hansson
För ungdomar, 10 – 14 år
Längd: 12 - 14 minuter

ROLLER
MALTE, 11 år
WILLIAM, 11 år
ANNELI, 11 år
TERESE, 11 år
FRÖKEN /MAGISTERN
Alla fyra går i klass 5b på Fridhemsskolan. Anneli och Terese är bästisar.
Anneli och William är smygkära i varandra.
William drömmer om att bli skådespelare och är allergisk mot (bland annat) damm och pälsdjur.

PLATS
Pjäsen utspelas i skolan, i ett grupprum
och hemma hos Anneli.

OM PJÄSEN
Författaren tycker att det är viktigt att skriva pjäser om så olika teman som möjligt (fotboll, teater o s v), så att så många elever som möjligt kan hitta en rollfigur att identifiera sig med.
Dessutom tycker hon att det är roligt att vrida och vända lite på könsroller. I ”Att vara eller inte vara….allergisk!” gillar till exempel William teater och kläder, och Terese är den som är tuff och rebellisk.
Men det viktigaste i pjäsen är budskapet *att det är viktigt att tänka nyskapande* – inte bara om hur man ska tolka en teaterpjäs, utan också om hur man löser allergiska problem.
Vi vill uppmana till nytänkande och till kreativa lösningar.

Upphovsrätt Astma- och Allergiförbundet.
Det är fritt att använda materialet i icke-kommersiella sammanhang förutsatt att författare, och att pjäsen kommer från Astma- och Allergiförbundet, framgår tydligt. För övriga ändamål, kontakta Astma- och Allergiförbundet, Box 493 03, 10029 Stockholm, info@astmaoallergiforbundet.se
Det är även fritt fram att göra mindre ändringar/anpassningar i manus, förutsatt att grunden för detsamma inte förändras.
Förbundets förhoppning med dessa pjäser är att de även ska fungera som utgångspunkt för diskussioner kring sådant som hur det är att vara allergiker (eller ha något annat dolt funktionshinder), om grupptryck och omgivningens attityder, om respekt och förståelse för varandra – med alla våra olika egenheter, brister såväl som förmågor.

SCEN 1

(Scenen föreställer ett grupprum i skolan. Klasskompisarna William, Malte, Terese och Anneli sitter med stora manusluntor och ska repetera Hamlet, som deras klass ska spela inför hela skolan på julavslutningen.)

MALTE
Ok, Hamlet, hur ska du ha det nu?

WILLIAM
Vet ni, det här är min stora dröm som går i uppfyllelse. Att få spela Hamlet.

ANNELI
Och det redan när du är 11 år.

WILLIAM
Ja, alltså vilken grej. När jag har blivit en stor skådespelare kommer jag att kunna säga:
(han gör sig till, pratar med ”teatral röst”)
”Hamlet , den rollen klarade jag av i elvaårsåldern”

(Alla skrattar)

ANNELI
Tja, det är väl inte så dumt att få nöja sig med Ofelia heller.

TERESE
Ofelia, det är ju alltså Hamlets tjej. He- he, ni två blir ju värsta kärleksparet

(William och Anneli ser generade ut)

ANNELI
Terese!

WILLIAM
Lägg ned, Terese.

MALTE
Kan vi inte börja repetera nu?

TERESE
Är det ingen mer än jag som tycker den här pjäsen totalt mossig Jag tycker i alla fall att det hela känns ganska så trist.

WILLIAM
Men det är ju för att han som skrev pjäsen levde för flera hundra år sedan

TERESE
Ja, ja, det vet jag väl, men ändå…kunde man inte …tuffa till det lite?

WILLIAM
Jag tycker det är fint såhär jag. Och tänk att vår klass blivit utvald till att få spela inför hela skolan.

MALTE
På självaste julavslutningen till och med!

ANNELI
Hm, och det är inte så många veckor kvar till jul. Kanske dags att sätta igång och repetera lite?

MALTE
Okej

TERESE
Vi har väl inget val…

(Det knackar på dörren)

SCEN 2

(Fröken/magistern kliver in i grupprummet)

FRÖKEN
Hur går det här då?

ANNELI (*fnissar)*
Jo, det går jättebra!

FRÖKEN
I flera av de andra grupperna repeteras de för fullt redan, men ifrån det här grupprummet hörs det mest flams. Trots att det är ni som har de viktigaste rollerna.

MALTE
Huvudrollerna.

FRÖKEN
Ja, just det

TERESE
Fast vi undrar, eller jag undrar, vissa grejer, till exempel varför de måste prata så trist och gammaldags hela tiden

FRÖKEN
Men Terese, det är för att det handlar om allvarliga saker. Hamlet är verkligen inget att skämta om.

TERESE
Ok…

FRÖKEN
Men vet ni vad- jag har en rolig sak att berätta för er.
En sak som kanske kan göra att ni kan lägga ned lite mer energi på repetitionerna.
Jag har nämligen just fått veta att vi kommer att få låna scenkläder från Stadsteatern, från deras barnuppsättning av Hamlet för ett par år sedan.

WILLIAM
Vadå, riktiga teaterkläder?

FRÖKEN
Javisst, så riktiga som teaterkläder kan bli. Sydda av teaterns egna skräddare och sömmerskor.

WILLIAM *(helt imponerad)*
Wow…

ANNELI
Gud, vad roligt!

TERESE
Nu kan till och med jag tänka mig att tänka om! Riktiga kläder! Då blir det ju lite kul, det här med Hamlet.

FRÖKEN*(belåten)*
Ja, jag tänkte väl att det skulle kunna bli en extra sporre.
Och kläderna är gjorda av finaste sammet. Ni kommer att bli sééé fina.

(Hon kastar en blick på sin klocka)

Men nu får ni ta och skynda er och plocka ihop era grejer.
Mattelektionen börjar strax.

TERESE
Matte, nej, usch….

WILLIAM (lite för sig själv)
Helt underbart!
Att vi får låna kläder….tänk, riktiga teaterkläder!

SCEN 3

(Terese och Anneli sitter hemma hos Anneli och fikar och försöker lära sig replikerna till sina roller.)

TERESE
Hur ska vi kunna lära oss det här, egentligen?
Det är ju skrivet på värsta åldriga språket.

ANNELI
Jag vet, replikerna är ju inte skrivna så om man pratar precis.
Men det ska nog gå att lära sig ändå.

TERESE
Mmmm, det är väl bara att plugga in replikerna.
Vill man så kan man!

ANNELI *(drömskt)*
Jag är bara så glad att jag och William har hamnat i samma grupp.

TERESE
Ja, det är ju nästan för bra för att vara sant! Och tänk att ni ska spela KÄRLEKSPAR!

ANNELI *(fnissar)*
Jag vet….!
Alltså varje gång jag ser honom är det som att jag håller på att svimma. Du vet jag börjar säga helt knäppa grejer och sådant

TERESE *(retas)*
Och så rodnar du….

ANNELI
Lägg av?! Gör jag?

TERESE
Wo – oo- oo! Anneli är IN LOVE !

ANNELI
Men inte rodnar jag väl? Gud så pinsamt!

TERESE
Äsch, jag skojade bara. Klart du inte rodnar. Du ser stencool ut, hela tiden. För du är stencool, Anneli.
Jag tycker snarare att det är William som rodnar och så när han ser dig. Faktiskt!

(Terese och Anneli fnissar)

TERESE
Han är säkert kär i dig.

ANNELI
Äsch, nej. Tror du?

TERESE
Det är inte helt otroligt.

ANNELI *(drömskt)*
I så fall, så …ja….

TERESE
Ok, ok, kom tillbaka från drömmarnas värld nu, Anne. Det börjar bli dags för att plugga lite repliker nu. Så att du kan impa på William imorgon, menar jag

ANNELI
Du har så rätt.

(Terese och Anneli tar upp sina manusluntor och börjar bläddra i dem)

SCEN 4

(William, Malte, Terese, Anneli och Fröken/magistern är i grupprummet i skolan. Barnen har på sig scenkläderna från Stadsteatern. Kläderna är gammaldags och av något tungt material, typ sammet.)

FRÖKEN
Och så gäller det att ni är rädda om kläderna. De är dyra och finns bara i ett exemplar vardera.

TERESE
Är det det här som är sammet?

MALTE
Du verkar inte ha hängt med på syslöjden direkt, Terese.

TERESE
Äh…

WILLIAM (hänförd över kläderna)
De är ju jättefina. Det känns att det är riktiga teaterkläder.

ANNELI
Fast de är ju inte direkt rena.

(Teaterkläderna är fulla med damm eller dammliknande rekvisita)

MALTE
Kolla här, de är ju alldeles fulla med damm. Och vad är det här - hårstrån. Usch! Vad äckligt!

FRÖKEN
De hade en liten mops med i Stadsteaterns uppsättning. Det är väl den som har hårat av sig på kläderna. Och damm, tja, sammet tar ju åt sig damm. Det är ett sådant material, helt enkelt. Men det är väl inte så farligt. Lite smuts har väl aldrig någon dött av.

TERESE
Det är inte så fräscht, bara.

MALTE
Kan vi inte tvätta kläderna?

FRÖKEN
Men Malte, det förstår du väl att det inte går. Det är ju kemtvätt på de här kläderna. Det skulle kosta en förmögenhet att tvätta alla kläderna. Dessutom så kommer det inte att synas ifrån scenen att de är dammiga.

MALTE
Ok, ok, jag fattar.

FRÖKEN
Bra! Men nu måste jag vidare till de andra grupperna. Repetera duktigt. *(Hon lämnar rummet)*

(William får en nysattack. Det piper när han andas)

ANNELI (*till William*)
Men….!

TERESE
Vad är det?

(William andas pipigt och ser ut att inte alls må bra)

WILLIAM(väser)
Sprayen!

MALTE
Hans astmasprej!

(Malte rotar i Williams skolväska och hittar astmasprejen. William får sin sprej. Han inhalerar. Det är tyst i rummet. Malte, Anneli och Terese ser mycket oroliga ut.
Men William kvicknar till efter hand.)

WILLIAM
Tack, Malte.

ANNELI
Vad hände?

WILLIAM
Det är de här förbaskade kläderna!

(William river av sig sin teaterkostym,. Under kostymen har han sina vanliga kläder)

WILLIAM
De är ju fulla av damm. Och hundhår.

MALTE
Du är ju superallergisk mot hundar!

WILLIAM
Och mot damm.

TERESE
De här kläderna måste bort!

(Malte, Terese och Anneli sliter också de av sig sina teaterkläder. Under har de sina vanliga kläder. De proppar ned teaterkläderna i plastpåsar.)

MALTE
De här kläderna är ju livsfarliga.

WILLIAM
Jag fattar inte att Fröken inte tänkte på det. Hon vet ju att jag är allergisk.

MALTE
Du har ju själv sagt, William, att folk inte alltid fattar hur lite som behövs för att du ska få ett astmaanfall.

WILLIAM
Nej, det har du rätt i.

ANNELI
Fröken fattade väl inte att några hårstrån skulle kunna få dig sjuk

TERESE
Några? De var ju massor av hår och damm.

MALTE
Man tycker i alla fall att vuxna borde fatta.

ANNELI
Jaa…

TERESE
Men vad gör vi nu? Ska vi strunta i den här pjäsen eller?

ANNELI
Ja, vi kan ju i alla fall inte spela i kläder som William blir sjuk av.

WILLIAM(*jättebesviken*)
Nej, vi kan inte lägga ned pjäsen. Det är ju min dröm att få spela Hamlet!

(Tystnad)

TERESE
Jag har det! (*hon jublar*) Jag har det!

MALTE
Vadå, har det?

TERESE
Jag har fått värsta coola iden!

ANNELI
Men säg då, Terese!

TERESE
Jo, så här: Den här pjäsen är ju stenmossig, eller hur?

ALLA
Jaaaaa!!!

TERESE
Man fattar typ inget av replikerna, eller hur?

ANNELI
Nej, de är faktiskt ganska svåra att lära sig.

MALTE
Det är ju inte världens enklaste pjäs att spela om man går i femman, om man säger så.

TERESE
Men det här att Hamlet och Ofelia är kära i varandra fattar vi ju.

WILLIAM (*ser generad ut och sneglar på Anneli*)
Ja, kärlek fattar man ju alltid..

ANNELI (*ser generad ut och sneglar på William*)
Det är liksom alltid aktuellt.

(Alla fyra talar med högre och högre, och alltmer uppspelta röster)

TERESE
Eller hur! Och vi gör såhär:
Vi säger till fröken att vi skriver om pjäsen. Vi skriver en ny, modernare version av Hamlet.

MALTE
Och den kan utspela sig på en skola, som den här, eller hur?

TERESE
Ja!

ANNELI
Vilken bra ide!

(Fröken kommer in i rummet)

FRÖKEN (*upprörd*)
Jaha, nu får ni nog ta och tysta ned er lite här. Era skrik hörs ut i korridoren. Ni stör de andra grupperna

ANNELI
Fröken, det har faktiskt hänt lite grejer här.

MALTE
Allvarliga grejer.

FRÖKEN
Jaha, vadå?

TERESE
William har haft ett astmaanfall

ANNELI
Han fick det av teaterkläderna. De var fulla av DAMM och HUNDHÅR, som han ju inte tål.

TERESE
Hur kunde du glömma det, fröken?

FRÖKEN
Gode Gud, hur kunde jag glömma det?

WILLIAM
Men jag mår okej nu.

FRÖKEN
Är det säkert?

WILLIAM
Ja, bara jag slipper ha på mig de där äckliga kläderna så är allting lugnt.

FRÖKEN
Det slipper du såklart. Och självklart slipper du vara med i pjäsen också.

WILLIAM
Neeej…..

ANNELI
Fröken, William måste vara med. Han är ju klassens största teaterbegåvning.

MALTE
Just det! Utan William, ingen pjäs!

FRÖKEN
Jaha…

TERESE
Men vi har faktiskt tänkt efter.

ANNELI
Just det! Och vi ska skriva en ny version av Hamlet. En som utspelar sig i vår tid, och som alla i vår ålder kan förstå.

TERESE
Och då behöver vi inte de här gamla mossiga kläderna
(*Hon pekar mot plastpåsarna*)

MALTE
Och då kan William vara med i pjäsen!

FRÖKEN (*lättad*)
Jaja. Jag går med på allt. Bara alla är friska.

MALTE, WILLIAM, TERESE OCH ANNELI
Hurra!!!!

FRÖKEN
Då ger jag er fyra i uppdrag att skriva den pjäsen.
Och ni kan börja redan nu. Övriga klassen ska ha matte.

TERESE(*rynkar på näsan*)
Matte…

FRÖKEN (*skrattar*)
Men ni kan som sagt börja skriva er nya moderna Hamletversion nu. Det låter faktiskt som en lysande ide, när jag tänker efter. Hm, att jag inte kommit på det själv.

MALTE
Det här kommer att bli värsta coola pjäsen.

TERESE
Vi kommer att ha de snyggaste scenkläderna

ANNELI
Vi kommer att bli skolans stjärnor.

WILLIAM
Och jag kommer att få spela Hamlet.

ALLA
Jippiiii!!!